

(अभ्यास पत्र)

केन्द्रीय विद्यालय सङ्गठन, मुम्बई संभाग
अर्धवार्षिक परीक्षा उत्तरपत्रिका (2025-26)

विषय: - संस्कृतम् (119)

पूर्णाङ्कः - 60

कक्षा - सप्तमी

अवधि: - 2:30 होरा

उत्तराणि :

खण्ड 'क'

प्र.1]

एकपदेन उत्तरत : (क) राजसभाम् । (ख) हंसः ।

पूर्णवाक्येन उत्तरत : (क) सिद्धार्थः करुणं ध्वनिं श्रुत्वा इतस्ततः अपश्यत् ।

(ख) हंसं दृष्ट्वा सिद्धार्थस्य चित्तं करुणया व्याकुलं जातम् ।

भाषिककार्यम् : (क) (स) देवदत्तः । (ख) (अ) दृढतया ।

खण्ड 'ख'

प्र.2]

1) ज्ञानभाण्डारः । 2) तूष्णीं । 3) बालिकाः । 4) आसन्दे । 5) विविधविषयाणां ।

प्र.3]

1) नागार्जुनाय । 2) छात्रेण / छात्राभ्याम् / छात्रैः । 3) भानवे । 4) खलस्य ।

5) सेवाभावनां / सेवाभावनया / सेवाभावनायाः ।

प्र.4] (उचितक्रमे उत्तराणि)

एकदा , प्रियमित्रे , शृगालः , खादितुम् , शृणोति

खण्ड 'ग'

प्र.5]

जायते

जायेते

जायन्ते

जायसे

जायेथे

जायध्वे

जाये

जायावहे

जायामहे

प्र.6]

आदित्यस्य	आदित्ययोः	आदित्यानाम्	(षष्ठी)
शिक्षकेन	शिक्षकाभ्याम्	शिक्षकैः	(तृतीया)
अहम्	आवाम्	वयम्	(प्रथमा)

प्र.7]

चरणौ =	चरण	प्रथमा	एकवचनम्
विज्ञानात् =	विज्ञान	पञ्चमी	एकवचनम्
तयोः =	तद्	षष्ठी	द्विवचनम्
देवेभ्यः =	देव	चतुर्थी / पञ्चमी	बहुवचनम्

प्र.8]

तातः - जनकः / पिता	सूर्यः - भानुः / रविः / भास्करः
भटः - सैनिकः	पुरतः - अग्रतः
वपुः - गात्रम् / शरीरम्	मनुष्याणाम् - मानवानाम् / मनुजानाम् / जनानाम्

[अथवा यद् उचितम् उत्तरं दत्तम् ।]

प्र.9]

- 1) आ + र् + त् + अ + न् + आ + द् + अ + म्
- 2) भ् + आ + र् + अ + त् + अ + म् + आ + त् + अ + र् + अ + म्
- 3) र् + अ + स् + आ + य् + अ + न् + अ + श् + आ + स् + त् + र् + ए

प्र.10]

- 1) त्रिवर्णध्वजस्य **कुत्र** अस्ति केशरवर्णः ?
- 2) **के** प्रियवाक्यप्रदानेन तुष्यन्ति ?
- 3) सूर्यनमस्कारेण **कीदृशं** बलं वर्धते ?
- 4) वन्दे **काम्** ? / **कां** वन्दे ?
- 5) शृगालः लतासु **किं** पश्यति ?

प्र.11]

	एकवचनम्	बहुवचनम्
पठितवान्	पठितवती	पठितवत्यः
क्रीडितवान्	क्रीडितवती	क्रीडितवत्यः
खादितवान्	खादितवती	खादितवत्यः

प्र.12]

	एकवचनम्	बहुवचनम्
पठितवती	पठितवान्	पठितवन्तः
प्रक्षालितवती	प्रक्षालितवान्	प्रक्षालितवन्तः
सूचितवती	सूचितवान्	सूचितवन्तः

प्र.13]

एकपदेन : (क) स्वगृहम् । (ख) औषधम् । (ग) वृत्तान्तम् । (घ) सहायकत्वेन ।

पूर्णवाक्येन : (क) रोगी दिनद्वयानन्तरं प्रातः स्वस्थः अभवत् । / रोगी अद्य प्रातः स्वस्थः अभवत् ।

(ख) राजा नागार्जुनं पृष्टवान् “प्रथमः युवकः ओषधं कृत्वा आनीतवान् ।

द्वितीयः तथा न कृतवान्। तथापि भवान् किमर्थं द्वितीयं चितवान् ?” इति ।

प्र.14]

एकपदेन : (क) समुद्रस्य । (ख) भारतम् / भारतवर्षः । (ग) भुवि / मर्त्यलोके । (घ) हिमाद्रेः ।

पूर्णवाक्येन : (क) भारतवर्षः समुद्रस्य उत्तरे तथा हिमाद्रेः दक्षिणे अस्ति ।

(ख) येषां न विद्या न तपः न दानं न ज्ञानं न शीलं न गुणः न धर्मः

ते मनुष्यरूपेण मृगाः सन्ति ।

प्र. 15]

एकपदेन : (क) तापम् । (ख) पितृष्वसः । (ग) प्रह्लादकक्षम् । (घ) ब्रह्मणः ।

पूर्णवाक्येन : (क) प्रह्लादः यदा अग्निकुण्डस्य समीपं गच्छति तदा होलिका तम् अङ्के स्वीकरोति ।

(ख) होलिका प्रह्लादं करतलध्वनिना आहवयति ।